

Bomenparagraaf Gemeente Utrecht

Beoordeling bomen kade Merwedekanaal

Aanleiding

In het boombeleid van de gemeente Utrecht uit 2009 staat dat sinds 1 januari 2007 kennen alle gemeentelijke ruimtelijke plannen in de stad een bomenparagraaf. Het is de bedoeling dat de bomenparagraaf vanaf het allereerste begin deel uitmaakt van verkenningen, plannen, beleidsstukken en andere documenten.

De bomenparagraaf geeft informatie over alle bomen die binnen de grenzen van een plangebied voorkomen: om welke soorten het gaat, hoe oud de bomen zijn, of het bijzondere bomen zijn als gedenkbomen of specifieke soorten. Daarnaast geeft de paragraaf, aan de hand van de kaart van de stedelijke bomenstructuur, aan of de bestaande bomen onderdeel uitmaken van een stedelijke structuur. Ook opgaven die voortkomen uit de bomenstructuurkaart (ontbrekende bomen) worden in de bomenparagraaf vermeld. De paragraaf beschrijft de ecologische waarde, de milieu waarde, de cultuurhistorische waarde en de ruimtelijke waarde van de bomen in het plangebied.

Leeswijzer

Allereerst geven wij in een tabel en kaart een overzicht van de bomen in het plangebied. Daarna volgt een onderbouwing van de vier in het bomenbeleid genoemde waarden. Hierbij zit in de ruimtelijke waarde de kaart van de stedelijke bomenstructuur opgenomen. Er zijn geen opgaven vanuit de bomenstructuurkaart voor de bomen in het projectgebied. In deze paragraaf hebben we voor de indeling gekozen zoals aangegeven in bijlage 1 van het Bomenbeleid (Veldbeoordeling van bomen bij velvergunning).

Uitgangspunt

Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat voor iedere boom die langs het Merwedekanaal gekapt moet worden omdat ze tijdens de werkzaamheden niet zijn te handhaven een nieuwe boom wordt teruggeplant. Hierbij zorgen zij ervoor dat de soorten overeenkomstig zijn met de soorten die nu aanwezig zijn als lijnvormig element. Dit Kastanjes (noordzijde van het kanaal) en Elzen (zuidzijde van het kanaal). Ook zorgen ze ervoor dat de bomen zodanig worden aangeplant dat de lijnvormige structuur gehandhaafd blijft.

1. Bomen in Plangebied – Merwedekanaal Utrecht

N.b. in de GIS ondergrond staan ook bomen weergegeven die niet meer aanwezig zijn. Deze zijn vanzelfsprekend niet in deze beoordeling meegenomen.

Voor een uitgebreidere tabel zie bijlage 3 van de boomeffectanalyse

Nr.	Soort	Nederlandse naam	Bijzondere boom?	Leeftijd	Hoogte	Stam diameter	Kroon diameter	Type	Conditie	Toekomst verwachting	Groeffase	Handhavingadvies
1	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
2	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	12 -18 m	40 - 50 cm	7 -15 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Terughoudend
3	Salix alba	Wilg	nee	30	18 - 24 m	70 - 80 cm	15 - 20 m	Aamplant	Voldoende	6-15 jaar	Eindfase	Negatief
4	Salix alba	Wilg	nee	25	18 - 24 m	50 - 60 cm	7 -15 m	Aamplant	Voldoende	6-15 jaar	Eindfase	Negatief
5	Salix alba	Wilg	nee	25	18 - 24 m	40 - 50 cm	7 -15 m	Aamplant	Voldoende	6-15 jaar	Eindfase	Negatief
6	Salix alba	Wilg	nee	30	18 - 24 m	60 - 70 cm	7 -15 m	Aamplant	Voldoende	6-15 jaar	Eindfase	Negatief
7	Salix alba	Wilg	nee	30	18 - 24 m	70 - 80 cm	7 -15 m	Aamplant	Onvoldoende	Meer dan 15 jaar	Eindfase	Onthoudbaar
8	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	7 -15 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
9	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
10	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
11	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
12	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
13	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
14	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
15	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
16	Castanea sativa	Tamme kastanje	nee	20	6 - 12 m	30 - 40 cm	3 - 7 m	Aamplant	Voldoende	Meer dan 15 jaar	Volwas	Mogelijk positief (nader onderzoek vereist)
17	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	15	6 - 12 m	30 - 40 cm	7 -15 m	Opslag	Voldoende	6-15 jaar	Volwas	Onthoudbaar
18	Acer platanoides	Noorse esdoorn	nee	15	6 - 12 m	30 - 40 cm	7 -15 m	Opslag	Voldoende	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
19	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Onvoldoende	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
20	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Onvoldoende	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
21	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
22	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Voldoende	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
23	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	15	6 - 12 m	30 - 40 cm	7 -15 m	Opslag	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Onthoudbaar
24	Acer platanoides	Noorse esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
25	Fraxinus excelsior	Gewone es	nee	20	12 -18 m	40 - 50 cm	3 - 7 m	Opslag	Voldoende	6-15 jaar	Volwas	Onthoudbaar
26	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	15	12 -18 m	30 - 40 cm	7 -15 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
27	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	12 -18 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
28	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	12 -18 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
29	Salix alba	Wilg	nee	30	< 6 m	> 80 cm	7 -15 m	Opslag	Goed	Meer dan 15 jaar	Eindfase	Onthoudbaar
30	Acer platanoides	Noorse esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	3 - 7 m	Opslag	Goed	Meer dan 15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
31	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	7 -15 m	Opslag	Goed	6-15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
32	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	nee	10	6 - 12 m	20 - 30 cm	7 -15 m	Opslag	Goed	Meer dan 15 jaar	Halfvastfase	Onthoudbaar
33	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	50 - 60 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)
34	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	40 - 50 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)
35	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	50 - 60 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)
36	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	40 - 50 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)
37	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	50 - 60 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)
38	Alnus glutinosa	Zwarte els	nee	25	15 - 18 m	50 - 60 cm	7 -15 m	Aamplant	Goed	Meer dan 15 jaar	Volwas	Negatief (Tenzij nader groeiplaats onderzoek o.b.v. concrete ontwerp plannen anders uitwijst)

2. Ecologische waarde

- Geen schuil-/ broedplaats fauna.
- Er groeien geen bijzondere/zeldzame planten op de boom (maretak, korstmossen of andere epifyten).
- Geen ecologische verbinding voor bijvoorbeeld vogels en insecten.

Toelichting soortbescherming

In september 2017 heeft adviesbureau ATKB een quickscan uitgevoerd voor de bomen in het plangebied. Op basis van de uitgevoerde quickscan blijkt dat van de Wnb-beschermde soorten de volgende soorten (mogelijk) gebruik maken van de planlocatie:

	effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten	Benodigde voorzorgsmaatregelen ter voorkoming overtreding Wet Natuurbescherming
Tijdens het broedseizoen beschermde vogels	beschadiging, vernieling en/of verstoring van nesten optreden	Werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. Men dient voorafgaande aan het werk (ook buiten het reguliere broedseizoen) echter altijd contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen. Of: Indien bovenstaande maatregelen niet mogelijk zijn: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren.
Vleermuizen (als (eventueel essentiële) vliegroue en niet-essentieel foerageergebied).	verstoring	De werkzaamheden worden (in de vleermuisactieve periode van 1 april t/m 1 november) bij daglicht uitgevoerd.
Allen		• Vanaf één kant werken; • Enkel bij daglicht werken (in de vleermuisactieve periode van 1 april t/m 1 november).

Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Een nadere inspectie van boomholten heeft al plaatsgevonden, waardoor reeds duidelijk is dat geen sprake is van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Toelichting gebiedsbescherming:

Beide plangebieden liggen niet in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het Nationaal Natuurnetwerk. Aangezien de voorgenomen werkzaamheden daarnaast kleinschalig zijn en geen negatieve effecten als gevolg van externe werking te verwachten zijn, is toetsing aan de regelgeving omtrent deze beschermde gebieden niet van toepassing.

3. Milieuwaarde

- Geen belangrijke functie voor luchtkwaliteit / fijnstoffiltering.
- De boom is wel van belang in verband met de hoge bebouwingsdichtheid (midden in de stad Utrecht en er is relatief weinig groen in de nabije omgeving aanwezig).
- De boom heeft geen buitengewone dempende werking op hinderlijke (monotone) geluiden van verkeer of industrie.

Toelichting:

Alle bomen hebben waarde voor het milieu zo ook de bomen langs het Merwedekanaal. Ze binden fijnstof en CO₂ en leveren zuurstof en verkoeling in de zomer. Alleen park Oog in Al is een groengebied van enige omvang in de nabije omgeving van het plangebied. Daarnaast zijn er kleinere plantsoenen, tuinen, groene bermen en oevers en bomenlanen die voor groen zorgen. Gezien het geringe aantal en het formaat van de bomen is de milieuwaarde beperkt. Aangezien de relatief jonge bomen worden herplant zal de kwantiteit van het groen en dus de milieuwaarde van de bomen in tact blijven. De bomen in het plangebied vormen geen buffer tussen industrie of grotere wegen, daarom is geen sprake van een buitengewoon dempende werking.

4. Cultuurhistorische waarde

- De boom is niet herkenbaar als herdenkings-, of markeringsboom.
- Boom levert geen buitengewoon aandeel in de beleving van architectonisch belangrijke gebouwen.
- De boom maakt onderdeel uit van een structuur die kenmerkend is voor het Merwedekanaal.

Toelichting:

Het Merwedekanaal is eind 19de eeuw gegraven om Amsterdam via Utrecht te verbinden met de Lek ter hoogte van Vreeswijk. In de eerste helft van de 20ste eeuw werd het deel ten Noorden van de Utrechtse spoorbrug verbreed en ging deel uitmaken van het nieuwe Amsterdam-Rijnkanaal. Het deel ten zuiden van de spoorbrug, waar het plangebied deel van uitmaakt bleef grotendeels intact. Op de onderstaande historische kaart van omstreeks 1900 is te zien dat vanaf de aanleg bomen aanwezig zijn geweest langs het kanaal (zwarte puntjes). De bomen langs het kanaal waren in eerste instantie bedoeld voor de houtproductie. Op de afbeelding van het Rijksmuntgebouw uit 1911 is te zien dat de bomen langs het noordelijk deel van het kanaal niet aan de kanaalkant van de weg stonden, maar dat langs de waterkant heesters geplant waren. De bomen in het plangebied zijn 10-30 jaar geleden aangeplant. Als structuur (kwantitatief) hebben ze een cultuurhistorische waarde, omdat ze passen bij het historische profiel van het Merwedekanaal, maar de bomen an sich (kwalitatief) zijn relatief jong en hebben daarom geen tot een beperkte cultuurhistorische betekenis.

5. Ruimtelijke waarde

- De boom heeft geen duidelijke ruimtelijke invloed op wijkniveau.
- De boom is niet opvallend en indrukwekkend vanwege formaat.
- De boom zorgt wel voor herkenbaarheid in de wijk.
- De boom is niet beeldbepalend door de mate waarin het beeld van de plek wijzigt door het verwijderen van de boom.

Toelichting:

De bomen in het plangebied maken deel uit van de bomenstructuur van de gemeente Utrecht (zie kaart hieronder). Ze accentueren een water gerelateerde lijn, het Merwedekanaal. In het bomenbeleidsplan van de gemeente staan de volgende kenmerken van dit type boomstructuur opgenomen:

- Hoofdsorten: per kanaal, bijvoorbeeld es (Merwedekanaal) en linde (Vaartse Rijn) en per stadsdeel (Amsterdam Rijnkanaal)
- Plantwijze: sterk lineair
- Overig: passend bij de maat van het kanaal

De boomstructuur blijft intact. De gekapte bomen worden één op één worden vervangen door nieuwe exemplaren van dezelfde soort die ook in de huidige situatie zorgen voor structuur. Het is wel van belang dat de aangeplante bomen enig formaat hebben bij aanplant en qua soort en plantafstand aan sluiten op de overige bomen langs het Merwedekanaal.

